

Bruxelles, 17. svibnja 2024.
(OR. en)

9775/24

LIMITE

ENER 222
ENV 504
CLIMA 198

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Europski zeleni plan – trenutačno stanje i daljnji koraci = razmjena mišljenja

S obzirom na sastanak Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku 30. svibnja 2024. za delegacije se u Prilogu nalazi dokument predsjedništva za raspravu o trenutačnom stanju i daljnjim koracima u vezi s europskim zelenim planom.

**Dokument predsjedništva za raspravu
Europski zeleni plan**

Trenutačno stanje i daljnji koraci

Od pokretanja europskog zelenog plana prije manje od pet godina Komisija i suzakonodavci EU-a uspostavili su poticajni okvir politika i regulatorni okvir u svrhu postizanja klimatskih i energetske ciljeve za 2030. te ostvarivanja daljnjeg napretka Europe prema klimatskoj neutralnosti i održivom gospodarstvu do 2050. Nedugo nakon preuzimanja dužnosti predsjednica von der Leyen najavila je europski zeleni plan¹ kao sveobuhvatnu strategiju rasta čiji je cilj preobraziti EU u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom koje učinkovito iskorištava resurse. U okviru te strategije Komisija se obvezala na rješavanje energetske, klimatske i okolišne izazova te na postizanje klimatske neutralnosti do 2050., u skladu s Pariškim sporazumom.

U tom su kontekstu suzakonodavci do 2024. postigli dogovor o velikom broju zakonodavnih inicijativa povezanih s energijom, od kojih je većina stupila na snagu, koje će u narednim godinama preobraziti energetske stanje u Europi. Osim toga, nacionalni energetske i klimatske planovi država članica imaju ključnu ulogu u osiguravanju postizanja dogovorenih ciljeva na razini EU-a i ciljeva zelenog plana. Uvođenjem prvog paneuropskog okvira strateškog planiranja usmjerenog na budućnost, nacionalni energetske i klimatske planovi doprinose stabilnosti i predvidljivosti politike te pružaju potrebnu sigurnost za ulagače kako bi se potaknula ulaganja u prelazak na čistu energiju.

¹ COM(2019) 640 final.

Budući da prelazak na čistu energiju ulazi u fazu provedbe, naglasak sada mora biti na brzom i ujednačenom ostvarivanju rezultata na temelju dogovorenog okvira u svim državama članicama EU-a. Unatoč znatnom napretku ostvarenom tijekom prvih pet godina europskog zelenog plana, bit će potrebni dodatni naponi kako bi EU i dalje bio na dobrom putu prema postizanju viših ciljeva EU-a u području energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora za 2030., uključujući brzu i potpunu provedbu ažuriranog zakonodavnog okvira u državama članicama, dovršetak nacionalnih energetske i klimatskih planova koji su razmjerni dogovorenoj razini ambicije i stvaranje poticajnog okvira kojim se omogućuje postizanje navedenih ciljeva, među ostalim uvođenjem mrežne infrastrukture.

Istodobno postoji potencijal za daljnje jačanje postojećeg okvira europskog zelenog plana u cilju bolje potpore globalnoj konkurentnosti EU-a. U tom smislu treba podsjetiti da je Europsko vijeće 17. i 18. travnja najavilo novi europski dogovor o konkurentnosti kako bi se izgradilo snažno, inovativno i otporno gospodarstvo i potaknula konkurentna tranzicija Unije prema klimatskoj neutralnosti. Čelnici i čelnice EU-a istodobno su pozvali na postizanje istinske energetske unije osiguravanjem opskrbe obilnom, cjenovno pristupačnom i čistom energijom, koja doprinosi dvostrukom cilju ostvarivanja europske energetske suverenosti i klimatske neutralnosti.

Potrebna je daljnja elektrifikacija kako bi se svim sektorima omogućilo da ostvare ciljeve zelenog plana te povećaju konkurentnost i osiguraju pravednu tranziciju za sve. Stoga će i dalje od ključne važnosti biti razvoj elektroenergetskih mreža i istinska europska energetska unija koja dobro funkcionira. Kad je riječ o funkcioniranju unutarnjeg tržišta električne energije, ostvaren je znatan napredak u nedavnoj reviziji okvira tržišta električne energije. Međutim, prelazak na potpuno dekarboniziran energetske sustav donijet će i nove izazove.

U tom kontekstu i s obzirom na znatan napredak ostvaren u okviru strategije europskog zelenog plana, belgijsko predsjedništvo poziva delegacije da iznesu svoja mišljenja o sljedećim dvama aspektima:

1. Kako možemo ubrzati provedbu ciljeva u području energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora za 2030.? Smatrate li da su vam potrebne daljnje politike, smjernice, preporuke ili namjenski mehanizmi financiranja EU-a kako bi vam se pružila potpora u postizanju tih ciljeva?
2. Slijedom naših rasprava o infrastrukturi elektroenergetske mreže, koji su dodatni (zakonodavni i/ili operativni) koraci potrebni za postizanje istinske energetske unije?